

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

RAPPORTAGE

Postbus 556
2501 CN Den Haag

Datum: 28 september 2022
Ons kenmerk: COI.2022.0139, 0140,
0141

Betreft: Klacht over niet registreren nevenfunctie en eventuele neveninkomsten bij Amsterdam Media Group bv door Kamerleden Baudet, Van Meijeren en Jansen

Samenvatting

Het College concludeert dat de Kamerleden Baudet, Van Meijeren en Jansen gedragsregel 3 van de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal hebben overtreden door hun nevenfunctie als bestuurder bij Amsterdam Media Group bv niet te registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer. Het College beveelt aan om de heer Van Meijeren en de heer Jansen naast de aanwijzing tot registratie als sanctie een berisping op te leggen, vanwege het niet registreren van hun nevenfunctie. Het College beveelt aan om de heer Baudet, naast de aanwijzing tot registratie, de sancties van een berisping en een schorsing van zeven aaneengesloten kalenderdagen op te leggen, vanwege het niet registreren van zijn nevenfunctie. Bij de beoordeling van de aanbeveling voor een passende sanctie is meegewogen dat de Kamerleden op geen enkele wijze hebben meegewerkt aan het onderzoek. Daarnaast heeft het College in een eerdere rapportage over de heer Baudet een klacht over het niet registreren van andere nevenfuncties gegrond verklaard. Op grond waarvan hem op 15 maart 2022 een aanwijzing en een berisping door de Kamer zijn opgelegd. In deze recidive ziet het College grond voor de aanbeveling voor het opleggen van een zwaardere sanctie dan aan de heren Jansen en van Meijeren.

Het College heeft niet kunnen vaststellen of de Kamerleden neveninkomsten (hebben) ontvangen en kan daardoor niet vaststellen of de Kamerleden de verplichting om neveninkomsten te registreren hebben overtreden. Het College heeft over dit onderdeel van de klacht geen oordeel.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

Klacht

Klager heeft over de Kamerleden de heer Baudet, de heer Van Meijeren en de heer Jansen van Forum voor Democratie een klacht ingediend bij het College van onderzoek integriteit van de Tweede Kamer (hierna: het College).

De klacht betreft het niet registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer van:

1. Een nevenfunctie, te weten het bestuurslidmaatschap van de heer Baudet, de heer Van Meijeren en de heer Jansen (hierna gezamenlijk: de Kamerleden) van Amsterdam Media Group bv per 4 november 2021;
2. Eventuele neveninkomsten uit deze nevenfunctie.

Het niet registreren van deze nevenfunctie en eventuele neveninkomsten is volgens klager in strijd met de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Procesverloop

Klager heeft op 13 april 2022 via e-mail een klacht ingediend, ondersteund met een kopie van de oprichtingsakte van Amsterdam Media Group bv. In deze akte staan de Kamerleden, samen met drie andere personen, geregistreerd als gezamenlijk bevoegd bestuurder. Het College heeft op 3 mei 2022 een uittreksel opgevraagd bij de Kamer van Koophandel over Amsterdam Media Group bv (KVK-nummer 84419792).

Het College heeft op 11 mei 2022 via e-mail klager en Kamerleden geïnformeerd dat de klacht ontvankelijk is en in behandeling is genomen. In de e-mail aan de Kamerleden is aangegeven dat de Kamerleden medewerking dienen te verlenen aan verzoeken voor informatie, volgens artikel 7.2 en 8.4. van de Regeling toezicht en handhaving Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Voorts zijn vragen gesteld:

- met een verzoek om een reactie over de juistheid van de inhoud van de klacht;
- met een verzoek om een reactie en nadere informatie over de nevenfunctie en eventuele neveninkomsten;
- of de Kamerleden advies hebben gevraagd aan de Adviseur Integriteit;
- of zij zich bewust zijn van de registratieverplichtingen;
- wat de reden is waarom zij niet geregistreerd hebben en of zij het voornemen hadden dat alsnog te doen.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

De Kamerleden hebben niet gereageerd.

Klager is uitgenodigd voor een gesprek met het College op 22 juni 2022, waarbij klager de klacht nader heeft toegelicht. Het gespreksverslag is toegezonden aan de Kamerleden voor een reactie.

De Kamerleden hebben niet gereageerd.

Het College heeft de concept-rapportage van bevindingen aan de Kamerleden en aan klager gestuurd en hen in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze te geven. De Kamerleden hebben niet gereageerd. Klager heeft op één punt een wijziging op de weergave van zijn standpunt gestuurd, waarna onderstaand standpunt van de klager is aangepast. Klager heeft na sluiting van het onderzoek nadere stukken ingediend. Het College heeft daarin geen aanleiding gevonden het onderzoek te heropenen. De stukken zijn teruggestuurd naar klager en zijn niet aan het onderzoeksdossier toegevoegd. Wel zijn deze ter kennis gebracht aan de drie Kamerleden.

Standpunt klager

Klager heeft in zijn klacht en het gesprek op 22 juni 2022 de volgende standpunten toegelicht (samengevat en waar aanvullend op het voorgaande);

Niet registreren van de nevenfunctie;

-De Kamerleden hebben hun nevenfunctie bij Amsterdam Media Group bv niet geregistreerd. Klager wil dat Kamerleden hun (registratie)verplichtingen nakomen, hun tijd besteden als volksvertegenwoordiger en niet om financieel te profiteren van functies en zij dienen transparant te zijn over hun belangen. Ook wil hij dat de schending van de registratieplicht en de nevenfuncties en neveninkomsten bekend worden bij een groter publiek.

-Klager acht de drie Kamerleden gelijkelijk verwijtbaar, aangezien het dezelfde bv betreft en zij alle drie hun nevenfunctie en eventuele neveninkomsten niet geregistreerd hebben. Klager wijst op het feit dat de heer Baudet al eerder een berisping heeft gekregen voor het niet registreren van zijn nevenfuncties bij THPB Media bv en Forum voor Democratie bv.

Niet registreren van eventuele neveninkomsten;

-Klager heeft het vermoeden dat de Kamerleden mogelijk neveninkomsten uit hun functie krijgen, die zij niet geregistreerd hebben. Onder andere uit de exploitatie van door de heer Baudet gepubliceerde boeken en *non-fungible tokens* (hierna: NFT's) die zijn ondergebracht bij de bv. Klager heeft geen bewijs dat de Kamerleden inkomsten ontvangen, aangezien de bv nog geen verplichting heeft om financiële jaarstukken te registreren.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

-Klager heeft het vermoeden dat geldelijk gewin de reden is voor het oprichten van de bv en dat geen sprake is van beïnvloeding. Wel is er in zijn visie sprake van een vorm van belangenverstrengeling, omdat zij hun positie en status als volksvertegenwoordiger gebruiken om desinformatie te verspreiden, waar ze vervolgens aan verdienen.

-Klager acht het van belang dat transparant is voor het publiek dat de Kamerleden mogelijk een zakelijk belang hebben bij de publicatie van de boeken.

Standpunt Kamerleden

De Kamerleden hebben niet gereageerd op de e-mails van het College over de klacht, de aan hen gestelde vragen, het gespreksverslag van het gesprek met de klager en op de concept-rapportage van bevindingen.

Feiten

Amsterdam Media Group BV

Uit het uittreksel van de Kamer van Koophandel van de Amsterdam Media Group bv blijkt dat de Kamerleden de bv op 4 november 2021 hebben opgericht en alle drie medebestuurders van de bv zijn. In het KvK register is de bv opgenomen onder de SBI-codes voor uitgeverijen van boeken en financiële holdings, met als activiteiten "*het beheren van een uitgeverij en beheersactiviteiten*".

De doelstellingen van de bv zijn volgens de notariële akte als volgt;

- a. *het beheren van een uitgeverij;*
- b. *het oprichten van, het deelnemen in, het samenwerken met, het financieren van, het zich op andere wijze interesseren bij, het voeren van het beheer en van het bestuur over en het geven van adviezen en het verlenen van diensten aan andere vennootschappen en ondernemingen;*
- c. *het lenen en uitlenen van gelden, het aantrekken van gelden en in het algemeen het aangaan van daarmee samenhangende overeenkomsten;*
- d. *het zich (mede)verbinden voor en het stellen van zekerheid voor verplichtingen van Groepsmaatschappijen en derden;*
- e. *het beleggen van vermogen in (hypothecaire) schuldvorderingen, registergoederen, valuta, effecten en vermogenswaarden in het algemeen;*
- f. *het sluiten van en/of het geven van uitvoering aan lijfrenteovereenkomsten, waaronder stamrechtovereenkomsten, en/of kapitaalverzekeringen met (ex)werknemers van de vennootschap, daaronder begrepen bestuurders, op zodanige wijze dat de Wet op het financieel toezicht niet van toepassing is;*
- g. *het exploiteren en verhandelen van patenten, merkrechten, vergunningen, know how en andere industriële en intellectuele eigendomsrechten;*
- h. *het verrichten van alle handelingen op financieel, commercieel en industrieel gebied*

en voorts het verrichten van al hetgeen met het bovenstaande in de ruimste zin verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

De bv gebruikt de handelsnamen 'Amsterdam Media Group bv' en 'Amsterdam Books'. Op de site van Amsterdam Books (<https://amsterdambooks.nl/>) staat een webshop met diverse boeken geschreven door de heer Baudet en andere schrijvers, NFT's en toegangskarten voor diverse (kosteloze) evenementen.

De bv heeft (nog) geen jaarstukken gedeponereerd en is hiertoe nog niet wettelijk verplicht, gezien de oprichtingsdatum van de bv.

Het bestuurslidmaatschap van de Kamerleden bij Amsterdam Media Group bv staat niet geregistreerd in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer (zoals geraadpleegd op 28 september 2022).

Forum voor Democratie bv en THPB Media bv

De heer Baudet is op 15 maart 2022 door de Tweede Kamer, op advies van het College na onderzoek, naast de aanwijzing om alsnog te registreren, berispt vanwege het niet registreren van zijn nevenfunctie als bestuurslid van Forum voor Democratie bv en als directeur van THPB Media bv. Deze nevenfuncties staan echter nog steeds niet geregistreerd in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer (zoals geraadpleegd op 28 september 2022).

Beoordelingskader

Het beoordelingskader wordt gevormd door de Gedragscode Leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal. Gedragsregel 3 van de Gedragscode heeft betrekking op de opgave van nevenactiviteiten en neveninkomsten. Deze gedragsregel is een uitvloeisel van artikel 15.19 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten Generaal en van de artikelen 3 en 5 van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer.

Gedragsregel 3 van de Gedragscode luidt:

"Het Kamerlid voldoet aan de registratieverplichtingen die het ambt hem oplegt."

Artikel 15.19 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten Generaal luidt:

"1. De griffie houdt een register bij van:

- a. de nevenactiviteiten van de leden;*
- b. de uit de nevenactiviteiten te verwachten of genoten inkomsten; en*
- c. andere redelijkerwijs relevante belangen van leden.*

2. De leden vermelden de in het eerste lid bedoelde informatie steeds in het register:

- a. binnen een week nadat ze als lid tot de Kamer zijn toegelaten;*

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

b. binnen een week na het aanvaarden van een nevenactiviteit of het ontstaan van een relevant belang; en

c. opnieuw op uiterlijk 1 mei na ieder kalenderjaar, voor zover het inkomsten betreft die zijn genoten in dat kalenderjaar.

3. Onder inkomsten als bedoeld in dit artikel wordt verstaan het loon, bedoeld in artikel 9 van de Wet op de loonbelasting 1964, verminderd met de eindheffingsbestanddelen, bedoeld in artikel 31 van die wet, en de winst uit onderneming, bedoeld in afdeling 3.2 van de Wet inkomstenbelasting 2001."

Artikel 3, eerste lid en tweede lid, sub a van de Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer luidt:

"De schadeloosstelling wordt verminderd met de helft van het bedrag waarmee de neveninkomsten van het kamerlid per jaar een bedrag gelijk aan 14% van de schadeloosstelling te boven gaan, met dien verstande dat deze vermindering ten hoogste 35% van de schadeloosstelling bedraagt. Indien het kamerlid een gedeelte van het kalenderjaar lid van de Kamer is, gelden de bedragen naar evenredigheid.

- 1. Onder neveninkomsten wordt verstaan het gezamenlijke bedrag dat het kamerlid wegens het verrichten van nevenactiviteiten tijdens het lidmaatschap geniet als:
 - a. winst uit een of meer ondernemingen, bedoeld in artikel 3.8 van de Wet inkomstenbelasting 2001;"**

Artikel 5 Wet schadeloosstelling leden Tweede Kamer luidt:

"1. De Kamerleden maken hun nevenfuncties en de inkomsten uit hun nevenfuncties openbaar. Zij leggen uiterlijk op 1 april na het kalenderjaar waarin de nevenfuncties zijn vervuld en de inkomsten zijn genoten een opgave ter inzage bij de griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

2. Onder inkomsten wordt verstaan: loon in de zin van artikel 9 van de Wet op de loonbelasting 1964, verminderd met de eindheffingsbestanddelen bedoeld in artikel 31 van die wet."

Doel van gedragsregel 3 is de schijn te voorkomen dat het Kamerlid niet onafhankelijk opereert. Als vuistregel in de toelichting op de Gedragscode staat vermeld:

"Als een willekeurig toeschouwer zonder veel omwegen zou kunnen denken dat een bepaalde private omstandigheid van een lid van invloed is op diens stellingname in een publiek vraagstuk, kan het raadzaam zijn deze omstandigheid in het register te doen opnemen."

Met andere woorden: als een bepaalde nevenfunctie en/of neveninkomsten enkel al de schijn wekken dat - door het niet vermelden daarvan - een Kamerlid niet onafhankelijk meer kan handelen, is het geboden om daarover open en transparant te zijn en deze functie en neveninkomsten in het register te laten opnemen.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

Beoordeling

Klager heeft geklaagd dat de Kamerleden hun nevenfunctie en eventuele neveninkomsten niet hebben geregistreerd. Het College is van oordeel dat de derde gedragsregel van de Gedragscode zo moet worden gelezen dat het enkel niet registreren van nevenfuncties schending van deze gedragsregel kan opleveren.

1. Het niet registreren van de nevenfunctie bestuurslid Amsterdam Media Group bv (handelsnamen Amsterdam Media Group bv en Amsterdam Books)

Ten aanzien van de activiteiten van deze bv staat in het uittreksel van de Kamer van Koophandel vermeld dat deze bv opgericht is per 4 november 2021 om activiteiten te ontplooiën voor het beheren van een uitgeverij. De oprichtingsakte spreekt van verschillende commerciële en financiële doelstellingen ten behoeve van de exploitatie van de uitgeverij (zie nadere uitwerking bij het onderdeel 'feiten'). De Kamerleden staan, samen met drie andere personen, als gezamenlijk bevoegd bestuurder geregistreerd.

De Kamerleden – daarnaar gevraagd en meermalen in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te lichten – hebben niet de moeite genomen aan het College uit te leggen waarom zij deze nevenfunctie niet hebben geregistreerd, noch informatie te verstrekken over hun belangen bij de activiteiten van de bv.

Het College is van oordeel dat de Kamerleden de nevenfunctie in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer hadden moeten laten opnemen. In de Gedragscode wordt vereist dat Kamerleden open en transparant zijn en nevenfuncties registreren wanneer Kamerleden door het bekleden van een nevenfunctie enkel al de schijn (kunnen) wekken dat zij niet onafhankelijk meer (kunnen) handelen. Het College benadrukt dat het geen inhoudelijk oordeel velt over de (invulling van de) nevenfunctie. Kamerleden mogen nevenfuncties vervullen, maar zij dienen (de schijn van) belangenverstrengeling te voorkomen en open en transparant te zijn door de nevenfunctie (zeker die van commerciële aard) in de openbare registers te registreren.

De klacht is op dit onderdeel gegrond.

2. Het niet registreren van eventuele neveninkomsten uit Amsterdam Media Group bv

De bv heeft (nog) geen jaarstukken gedeponneerd bij de Kamer van Koophandel en is hiertoe nog niet verplicht, gezien de oprichtingsdatum van de bv. Klager heeft geen bewijs aangeleverd dat de Kamerleden inkomsten ontvangen (hebben) uit de bv.

De Kamerleden – daarnaar gevraagd en meermalen in de gelegenheid gesteld hun standpunt toe te lichten – hebben niet de moeite genomen aan het College uit te leggen waarom zij

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

eventuele neveninkomsten niet hebben geregistreerd, noch informatie te verstrekken over hun financiële belangen bij de activiteiten van de bv.

Uit het beoordelingskader blijkt dat de Kamerleden eventuele neveninkomsten uit de Amsterdam Media Group bv in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer moeten laten opnemen. Op basis van de door klager overgelegde stukken heeft het College niet kunnen vaststellen of de Kamerleden de registratieverplichting van neveninkomsten hebben geschonden. Het College beschikt niet over onderzoeksbevoegdheden en is ook geen opsporingsinstantie, om langs andere weg dan openbare bronnen inzicht te verkrijgen in de inkomsten van een Kamerlid. Het College heeft over dit onderdeel van de klacht geen oordeel nu de onderliggende feiten niet kunnen worden vastgesteld.

Verzwarende omstandigheden

Geen medewerking

De Kamerleden hebben aan het College bij zijn onderzoek geen medewerking verleend. De Regeling vereist die medewerking echter bij het verzoek om informatie (artikel 7.2.) en in het kader van het onderzoek (artikel 8.4.)

Met deze opstelling en het negeren van het College in het onderzoek van de klacht hebben de Kamerleden er blijk van gegeven niet of onvoldoende in te zien dat zij de voor Kamerleden geldende regels, te weten in dit geval de registratieplicht, ook dienen na te komen.

Naast de aanwijzing tot registratie past het naar het oordeel van het College om nog één of meerdere sancties op te leggen.

Eerdere berisping en aanwijzing de heer Baudet

Het College heeft in een eerdere rapportage over de heer Baudet een klacht over het niet registreren van andere nevenfuncties gegrond verklaard. Op grond daarvan zijn hem op 15 maart 2022 een aanwijzing en een berisping door de Tweede Kamer opgelegd. In deze recidive ziet het College grond voor de aanbeveling om hem een zwaardere sanctie op te leggen dan de heer Jansen en de heer Van Meijeren.

College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

Aanbevelingen

Het College concludeert dat de Kamerleden gedragsregel 3 van de Gedragscode hebben overtreden door hun nevenfunctie bij de Amsterdam Media Groep bv niet te registreren.

De heer Baudet

Het College doet, op grond van het bovenstaande, aan de Tweede Kamer de aanbeveling om aan de heer Baudet de volgende sancties op te leggen:

1. Een aanwijzing om de nevenfunctie te laten registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer en daarmee de overtreding van de Gedragscode te herstellen;
2. Een berisping vanwege het niet registreren van de nevenfunctie;
3. Een schorsing van zeven aaneengesloten kalenderdagen, waarbij de heer Baudet is uitgesloten van het deelnemen aan plenaire vergaderingen, (behoudens stemmingen), aan commissievergaderingen of aan andere activiteiten die door of namens de Kamer worden gehouden.

De heer Jansen en de heer Van Meijeren

Het College doet, op grond van het bovenstaande, aan de Tweede Kamer de aanbeveling om aan de heer Jansen en de heer Van Meijeren de volgende sancties op te leggen:

1. Een aanwijzing om de nevenfunctie te laten registreren in het nevenactiviteitenregister van de Tweede Kamer en daarmee de overtreding van de Gedragscode te herstellen;
2. Een berisping vanwege het niet registreren van de nevenfunctie.

Aldus aanbevolen door het College van onderzoek integriteit Tweede Kamer,

Den Haag, 28 september 2022

mr. S.J.E. Horstink-von Meyenfeldt

Voorzitter College van onderzoek integriteit Tweede Kamer

